

ZAKON O ZAŠTITI PODATAKA O LIČNOSTI

I. OSNOVNE ODREDBE

Značenje izraza u ovom zakonu

Član 3.

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) Podatak o ličnosti je svaka informacija koja se odnosi na fizičko lice, bez obzira na oblik u kome je izražena i na nosač informacije (papir, traka, film, elektronski medij i sl), po čijem nalogu, u čije ime, odnosno za čiji račun je informacija pohranjena, datum nastanka informacije, mesto pohranjivanja informacije, način saznavanja informacije (neposredno, putem slušanja, gledanja i sl, odnosno posredno, putem uvida u dokument u kojem je informacija sadržana i sl), ili bez obzira na drugo svojstvo informacije (u daljem tekstu: podatak);

2) Fizičko lice je čovek na koga se odnosi podatak, čiji je identitet određen ili odrediv na osnovu ličnog imena, jedinstvenog matičnog broja građana, adresnog koda ili drugog obeležja njegovog fizičkog, psihološkog, duhovnog, ekonomskog, kulturnog ili društvenog identiteta (u daljem tekstu: lice);

3) Obrada podataka je svaka radnja preduzeta u vezi sa podacima kao što su: prikupljanje, beleženje, prepisivanje, umnožavanje, kopiranje, prenošenje, pretraživanje, razvrstavanje, pohranjivanje, razdvajanje, ukrštanje, objedinjavanje, upodobljavanje, menjanje, obezbeđivanje, korišćenje, stavljanje na uvid, otkrivanje, objavljivanje, širenje, snimanje, organizovanje, čuvanje, prilagođavanje, otkrivanje putem prenosa ili na drugi način činjenje dostupnim, prikrivanje, izmeštanje i na drugi način činjenje nedostupnim, kao i sprovođenje drugih radnji u vezi sa navedenim podacima, bez obzira da li se vrši automatski, poluautomatski ili na drugi način (u daljem tekstu: obrada);

4) Organ vlasti je državni organ, organ teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave, odnosno drugi organ ili organizacija kojoj je povereno vršenje javnih ovlašćenja;

5) Rukovalac podataka je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti koji obrađuje podatke (u daljem tekstu: rukovalac);

6) Zbirka podataka je skup podataka koji se automatizovano ili neautomatizovano vode i dostupni su po ličnom, predmetnom ili drugom osnovu, nezavisno od načina na koji su pohranjeni i mesta gde se čuvaju;

7) Korisnik podataka je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti, koji je zakonom ili po pristanku lica ovlašćen da koristi podatke (u daljem tekstu: korisnik);

8) Obrađivač podataka je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti, kome rukovalac na osnovu zakona ili ugovora poverava određene poslove u vezi sa obradom (u daljem tekstu: obrađivač);

9) Pismeni oblik podrazumeva i elektronski oblik, pod uslovima iz zakona kojim se uređuje elektronski potpis;

10) Centralni registar zbirke podataka (u daljem tekstu: Centralni registar) je evidencija koju čini registar zbirke podataka i katalog zbirke podataka koju vodi Poverenik.

II. USLOVI ZA OBRADU

Nedozvoljenost obrade

Član 8.

Obrada nije dozvoljena ako:

1) fizičko lice nije dalo pristanak za obradu, odnosno ako se obrada vrši bez zakonskog ovlašćenja;

2) se vrši u svrhu različitu od one za koju je određena, bez obzira da li se vrši na osnovu pristanka lica ili zakonskog ovlašćenja za obradu bez pristanka;

3) svrha obrade nije jasno određena, ako je izmenjena, nedozvoljena ili već ostvarena;

4) je lice na koje se podaci odnose određeno ili određivo i nakon što se ostvari svrha obrade;

5) je način obrade nedozvoljen;

6) je podatak koji se obrađuje nepotreban ili nepodesan za ostvarenje svrhe obrade;

7) su broj ili vrsta podataka koji se obrađuju nesrazmerni svrsi obrade;

8) je podatak neistinit i nepotpun, odnosno kada nije zasnovan na verodostojnom izvoru ili je zastareo.

Obrada sa pristankom

Član 10.

Punovažan pristanak za obradu može dati lice, nakon što ga rukovalac prethodno obavesti u smislu odredbe člana 15. ovog zakona.

Punovažan pristanak lice može dati pismeno ili usmeno na zapisnik.

Pristanak se može dati preko punomoćnika.

Punomoćje mora biti overeno, izuzev ako zakonom nije propisano drukčije.

Pristanak za lice koje nije sposobno za davanje pristanka daje zakonski zastupnik ili staralac.

Pristanak za obradu podataka o licu koje je umrlo mogu dati supružnik, deca sa navršenih 15 godina života, roditelji, braća i sestre, odnosno zakonski naslednik ili lice koje je za to odredio umrli.

Obrada bez pristanka

Član 12.

Obrada bez pristanka je dozvoljena:

1) da bi se ostvarili ili zaštitili životno važni interesi lica ili drugog lica, a posebno život, zdravlje i fizički integritet;

2) u svrhu izvršenja obaveza određenih zakonom, aktom donetim u skladu sa zakonom ili ugovorom zaključenim između lica i rukovaoca, kao i radi pripreme zaključenja ugovora;

3) u drugim slučajevima određenim ovim zakonom ili drugim propisom donetim u skladu sa ovim zakonom, radi ostvarenja pretežnog opravdanog interesa lica, rukovaoca ili korisnika.

Obrada od strane organa vlasti

Član 13.

Organ vlasti obrađuje podatke bez pristanka lica, ako je obrada neophodna radi obavljanja poslova iz svoje nadležnosti određenih zakonom ili drugim propisom u cilju ostvarivanja interesa nacionalne ili javne bezbednosti, odbrane zemlje, sprečavanja, otkrivanja, istrage i gonjenja za krivična dela, ekonomskih, odnosno finansijskih interesa države, zaštite zdravlja i morala, zaštite prava i sloboda i drugog javnog interesa, a u drugim slučajevima na osnovu pismenog pristanka lica.

Prikupljanje podataka

Član 14.

Podaci se prikupljaju od lica na koje se odnose i od organa uprave koji su zakonom ovlašćeni za njihovo prikupljanje.

Podaci se mogu prikupljati i od drugog lica ako:

- 1) je to predviđeno ugovorom zaključenim sa licem na koje se podaci odnose;
- 2) je to propisano zakonom ili drugim propisom donetim u skladu sa zakonom;
- 3) je to neophodno s obzirom na prirodu posla;
- 4) prikupljanje podataka od samog lica na koje se odnose zahteva prekomerni utrošak vremena i sredstava;
- 5) se prikupljaju podaci radi ostvarenja ili zaštite životno važnih interesa lica na koje se odnose, posebno života, zdravlja i fizičkog integriteta.

Obaveštavanje o obradi

Član 15.

Rukovalac koji podatke prikuplja od lica na koje se odnose, odnosno od drugog lica, pre prikupljanja, upoznaće lice na koje se podaci odnose, odnosno drugo lice o:

- 1) svom identitetu, odnosno imenu i adresi ili firmi, odnosno identitetu drugog lica koje je odgovorno za obradu podataka u skladu sa zakonom;
- 2) svrsi prikupljanja i dalje obrade podataka;
- 3) načinu korišćenja podataka;
- 4) identitetu lica ili vrsti lica koja koriste podatke;

- 5) obaveznosti i pravnom osnovu, odnosno dobrovoljnosti davanja podataka i obrade;
- 6) pravu da pristanak za obradu opozove, kao i pravne posledice u slučaju opoziva;
- 7) pravima koja pripadaju licu u slučaju nedozvoljene obrade;
- 8) drugim okolnostima čije bi nesaopštavanje licu na koje se odnose podaci, odnosno drugom licu bilo suprotno savesnom postupanju.

Obaveza iz stava 1. ovog člana ne postoji kada takvo upoznavanje, s obzirom na okolnosti slučaja, nije moguće ili je očigledno nepotrebno, odnosno neprimereno, a naročito ako je lice na koje se odnose podaci, odnosno drugo lice već upoznato sa time ili ako lice na koje se podaci odnose nije dostupno.

Rukovalac koji je podatke o licu prikupio od drugog lica, upoznaće sa uslovima iz stava 1. ovog člana, lice na koje se podaci odnose, bez odlaganja ili najkasnije pri prvoj obradi, osim kada takvo upoznavanje, s obzirom na okolnosti slučaja, nije moguće, odnosno zahteva prekomerni utrošak vremena i sredstava ili je očigledno nepotrebno, a naročito ako je lice na koje se odnose podaci već upoznato sa time, odnosno ako lice na koje se podaci odnose nije dostupno ili ako je prikupljanje i dalja obrada podataka od drugog lica propisana zakonom.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, rukovalac je dužan da obavesti lice na koje se podaci odnose čim to postane moguće, odnosno ako lice to zahteva.

Upoznavanje iz stava 1. ovog člana vrši se u pismenom obliku u slučaju kada se za pristanak za obradu daje u pismenom obliku, osim ako lice na koje se podaci odnose, odnosno drugo lice, pristane na usmeno upoznavanje.

Rukovalac će obavestiti lice na koje se podaci odnose i korisnika o izmeni, dopuni ili brisanju podataka bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana izmene, dopune ili brisanja podataka.

Naročito osetljivi podaci

Član 16.

Podaci koji se odnose na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, veroispovest, pripadnost političkoj stranci, sindikalno članstvo, zdravstveno stanje, primanje socijalne pomoći, žrtvu nasilja, osudu za krivično delo i seksualni život mogu se obrađivati na osnovu slobodno datog pristanka lica, osim kada zakonom nije dozvoljena obrada ni uz pristanak.

Izuzetno, podaci koji se odnose na pripadnost političkoj stranci, zdravstveno stanje i primanje socijalne pomoći, mogu se obrađivati bez pristanka lica, samo ako je to zakonom propisano.

U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana, obrada mora biti posebno označena i zaštićena merama zaštite.

U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana, Poverenik ima pravo uvida u podatke i provere zakonitosti obrade po službenoj dužnosti ili po zahtevu lica, odnosno rukovaoca.

Način arhiviranja i mere zaštite podataka iz st. 1. i 2. ovog člana, uz prethodno pribavljeno mišljenje Poverenika, uređuje Vlada.

Pristanak za obradu naročito osetljivih podataka

Član 17.

Pristanak za obradu naročito osetljivih podataka daje se u pismenom obliku, koji sadrži oznaku podatka koji se obrađuje, svrhu obrade i način njegovog korišćenja.

Ako davalac pristanka nije pismen ili iz drugog razloga nije u stanju da pristanak svojeručno potpiše, pristanak je punovažan ako dva svedoka svojim potpisima potvrde da pismeno sadrži izjavu volje davaoca pristanka.

Opoziv pristanka za obradu naročito osetljivih podataka

Član 18.

U slučaju opoziva, lice koje je dalo pristanak dužno je da rukovaocu naknadi opravdane troškove i štetu, u skladu sa propisima koji uređuju odgovornost za štetu, osim ako je drukčije određeno u izjavi o pristanku.

Na opoziv pristanka za obradu naročito osetljivih podataka shodno se primenjuje član 11. ovog zakona.

III. PRAVA LICA I ZAŠTITA PRAVA LICA

1. Prava

Pravo na obaveštenje o obradi

Član 19.

Lice ima pravo da zahteva da ga rukovalac istinito i potpuno obavesti o tome:

- 1) da li rukovalac obrađuje podatke o njemu i koju radnju obrade vrši;
- 2) koje podatke obrađuje o njemu;
- 3) od koga su prikupljeni podaci o njemu, odnosno ko je izvor podataka;
- 4) u koje svrhe obrađuje podatke o njemu;
- 5) po kom pravnom osnovu obrađuje podatke o njemu;
- 6) u kojim zbirkama podataka se nalaze podaci o njemu;
- 7) ko su korisnici podataka o njemu;
- 8) koje podatke, odnosno koje vrste podataka o njemu koriste;
- 9) u koje svrhe se koriste podaci o njemu;
- 10) po kom pravnom osnovu koristi podatke o njemu;
- 11) kome se podaci prenose;
- 12) koji podaci se prenose;
- 13) u koje svrhe se podaci prenose;
- 14) po kom pravnom osnovu se podaci prenose;
- 15) u kom vremenskom periodu se podaci obrađuju.

Pravo na uvid

Član 20.

Lice ima pravo da od rukovaoca zahteva da mu stavi na uvid podatke koji se na njega odnose.

Pravo na uvid u podatke koji se na njega odnose obuhvata pravo na pregled, čitanje i slušanje podataka, kao i pravljenje zabeležaka.

Pravo na kopiju

Član 21.

Lice ima pravo da od rukovaoca zahteva kopiju podatka koji se na njega odnosi.

Rukovalac izdaje kopiju podatka (fotokopiju, audio kopiju, video kopiju, digitalnu kopiju i sl) u obliku u kojem se informacija nalazi, odnosno u drugom obliku ako bi u obliku u kome se informacija nalazi licu bila nerazumljiva.

Lice snosi nužne troškove izrade i predaje kopije podatka.

Prava lica povodom izvršenog uvida

Član 22.

Lice ima pravo da od rukovaoca zahteva ispravku, dopunu, ažuriranje, brisanje podataka, kao i prekid i privremenu obustavu obrade.

Lice ima pravo na brisanje podataka ako:

- 1) svrha obrade nije jasno određena;
- 2) je svrha obrade izmenjena, a nisu ispunjeni uslovi za obradu za tu izmenjenu svrhu;
- 3) je svrha obrade ostvarena, odnosno podaci više nisu potrebni za ostvarivanje svrhe;
- 4) je način obrade nedozvoljen;
- 5) podatak spada u broj i vrstu podataka čija je obrada nesrazmerna svrsi;
- 6) je podatak netačan, a ne može se putem ispravke zameniti tačnim;
- 7) se podatak obrađuje bez pristanka ili ovlašćenja zasnovanog na zakonu i u drugim slučajevima kada se obrada ne može vršiti u skladu sa odredbama ovog zakona.

Lice ima pravo na prekid i privremenu obustavu obrade, ako je osporilo tačnost, potpunost i ažurnost podataka, kao i pravo da se ti podaci označe kao osporeni, dok se ne utvrdi njihova tačnost, potpunost i ažurnost.

2. Ograničenja

Ograničenja prava

Član 23.

Pravo na obaveštenje, uvid i kopiju može se ograničiti ako:

1) lice traži obaveštenje iz člana 19. tač. 2) i 7) do 10) ovog zakona, a rukovalac je podatke o njemu uneo u javni registar ili ih je na drugi način učinio dostupnim javnosti;

2) lice zloupotrebljava svoje pravo na obaveštenje, uvid i kopiju;

3) je rukovalac ili drugo lice, u skladu s članom 15. ovog zakona, već upoznao lice sa onim o čemu traži da bude obavešten, odnosno ako je lice izvršilo uvid ili dobilo kopiju, a u međuvremenu nije došlo do promene podatka;

4) bi rukovalac bio onemogućen u vršenju poslova iz svog delokruga;

5) bi davanje obaveštenja ozbiljno ugrozilo interese nacionalne i javne bezbednosti, odbrane zemlje, ili radnje sprečavanja, otkrivanja, istrage i gonjenja za krivična dela;

6) bi davanje obaveštenja ozbiljno ugrozilo važan privredni ili finansijski interes države;

7) bi se obaveštenjem učinio dostupnim podatak za koji je zakonom, drugim propisima ili aktima zasnovanim na zakonu određeno da se čuva kao tajna, a zbog čijeg bi odavanja mogle nastupiti teške posledice po interes zaštićen zakonom;

8) bi obaveštenje ozbiljno ugrozilo privatnost ili važan interes lica, posebno život, zdravlje i fizički integritet;

9) se podaci o njemu koriste isključivo za naučnoistraživačke i statističke svrhe, dok takvo korišćenje traje.

Lice nema pravo na uvid dok traje obustava obrade ako je obrada obustavljena na njegov zahtev.

IV. POSTUPAK PO ŽALBI

Pravo na žalbu

Član 38.

Podnosilac zahteva za ostvarivanje prava u vezi sa obradom može izjaviti žalbu Povereniku:

1) protiv odluke rukovaoaca kojom je odbijen ili odbačen zahtev;

2) kada rukovalac ne odluči o zahtevu u propisanom roku;

3) ako rukovalac ne stavi na uvid podatak, odnosno ne izda kopiju podatka ili to ne učini u roku i na način propisan ovim zakonom;

4) ako rukovalac uslovi izdavanje kopije podataka uplatom naknade koja prevazilazi iznos nužnih troškova izrade kopije;

5) ako rukovalac, suprotno zakonu, otežava ili onemogućava ostvarivanje

prava.

Žalba se može izjaviti u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke kojom je zahtev odbijen ili odbačen, odnosno po isteku propisanog roka za odlučivanje i postupanje.

Uz žalbu se prilaže zahtev sa dokazom o predaji rukovaocu i odluka koja se osporava.

VII. EVIDENCIJA

Evidencija o obradi

Član 48.

Rukovalac obrazuje i vodi evidenciju koja sadrži:

- 1) vrstu podataka i naziv zbirke podataka;
- 2) vrstu radnje obrade;
- 3) naziv, ime, sedište i adresu rukovaoca;
- 4) datum započinjanja obrade, odnosno uspostavljanja zbirke podataka;
- 5) svrhu obrade;
- 6) pravni osnov obrade, odnosno uspostavljanja zbirke podataka;
- 7) kategoriju lica na koje se podaci odnose;
- 8) vrstu i stepen tajnosti podataka;
- 9) način prikupljanja i čuvanja podataka;
- 10) rok čuvanja i upotrebe podataka;
- 11) naziv, ime, sedište i adresu korisnika;
- 12) oznaku unošenja, odnosno iznošenja podataka iz Republike Srbije sa nazivom države, odnosno međunarodne organizacije i stranog korisnika, pravni osnov i svrhu unošenja, odnosno iznošenja podataka;
- 13) preduzete mere zaštite podataka;
- 14) zahtev povodom obrade.

Rukovalac nije dužan da obrazuje i vodi evidenciju obrade: podataka koji se obrađuju isključivo u porodične i druge lične potrebe u smislu odredbe člana 5. tačka 2) ovog zakona, podataka koji se obrađuju radi vođenja registara čije je vođenje zakonom propisano, podataka za zbirku podataka koju čine samo javno objavljeni podaci, kao ni podataka koji se odnose na lice čiji identitet nije određen a rukovalac, obrađivač, odnosno korisnik nije ovlašćen da identitet odredi.

Rukovalac ažurira evidenciju kada dođe do promene u vezi sa osnovnim podacima iz stava 1. ovog člana u roku od 15 dana od dana nastanka promene.

Obrazac za vođenje evidencije i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana propisuje Vlada.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 57.

Novčanom kaznom od 50.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj rukovalac, obrađivač ili korisnik koji ima svojstvo pravnog lica ako:

- 1) obrađuje podatke bez pristanka suprotno uslovima iz člana 12. ovog zakona;
- 2) obrađuje podatke suprotno uslovima iz člana 13. ovog zakona;
- 3) prikuplja podatke od drugog lica suprotno uslovima iz člana 14. stav 2. ovog zakona;
- 4) pre prikupljanja podataka ne upozna lice na koje se podaci odnose, odnosno drugo lice o uslovima iz člana 15. stav 1. ovog zakona;
- 5) obrađuje naročito osetljive podatke suprotno čl. 16. do 18. ovog zakona;
- 6) ne učini dostupnim sve podatke u stanju u kakvom se nalaze suprotno članu 27. stav 2. ovog zakona;
- 7) ne izda kopiju podatka u obliku u kojem se informacija nalazi suprotno članu 28. stav 1. ovog zakona;
- 8) ne obriše podatke iz zbirke podataka suprotno članu 36. ovog zakona;
- 9) ne izvrši rešenje Poverenika po žalbi (član 41. stav 1. ovog zakona);
- 10) postupi suprotno obavezi čuvanja tajne iz člana 46. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 11) postupi suprotno obavezi preduzimanja mera iz člana 47. stav 2. ovog zakona;
- 12) ne obrazuje evidenciju, odnosno ne ažurira evidenciju suprotno članu 48. st. 1. i 3. ovog zakona;
- 13) ne obavesti Poverenika o nameri uspostavljanja zbirke podataka u propisanom roku suprotno članu 49. stav 1. ovog zakona;
- 14) ne dostavi Povereniku evidenciju, odnosno promene u zbirci podataka u propisanom roku (član 51. stav 1. ovog zakona);
- 15) iznosi podatke iz Republike Srbije suprotno članu 53. ovog zakona;
- 16) ne omogući ovlašćenom licu nesmetano vršenje nadzora i ne stavi mu na uvid i raspolaganje potrebnu dokumentaciju (član 55. ovog zakona);
- 17) ne postupi po nalogima Poverenika (član 56. stav 2. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 20.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice, odnosno odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, odnosno organu teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara. i vaće se od 1. januara 2009. godine.